

KINNITATUD:
Vihula Vallavolikogu
08.10.2015 määrusega nr 36

**VIHULA VALLA
EELARVESTRAATEEGIA
AASTATEKS 2016-2019**

Sissejuhatus

Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandavate tegevuste finantseerimist.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lõige 2 sätestab, et arengukava osa või sellega seotud iseseisev dokument on eelarvestrateegia, mille nõuded sätestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses. Vihula valla põhimääruse § 49 lõikes 5 määratakse, et eelarvestrateegia on arengukava osa.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus ei reguleeri väga selgepiiriliselt eelarvestrateegia sisu ja ülesehitust, kuid seadusest saab teada, et kohaliku omavalitsuse eelarvestrateegia peab puudutama järgmisi teemasid:

- kirjeldama arengukavas nimetatud eesmärkide finantseerimise;
- hõlmama koostamise aastal vähemalt nelja järgnevat aastat;
- sisaldama majanduskeskkonna analüüsi ja prognoosi;
- andma ülevaate seadusega nõutavas detailsuses eelneva aasta tegelikest, jooksvast aastal kavandatud (oodatavatest) ja järgnevateks aastateks prognoositud (kavandatud) sissetulekutest ja väljaminekutest;
- esitama kohaliku omavalitsuse arvestusüksuse eelneva aasta tegeliku ning jooksvaks ja järgnevateks aastateks prognoositavad põhitegevuse tulemi ja netovõlakooormuse suurused;
- sisaldama muud olulist finantsinformatsiooni.

Eelarvestrateegia on aluseks iga-aastasele valla eelarve koostamisele ning annab üldised suunised ja juhised. Eelarvestrateegias toodud tulude ja kulude prognoose ja proportsioone on vaja täiendavalt analüüsida eelarvete koostamise käigus.

Eelarvestrateegia koostamisel on kasutatud ka Rahandusministeeriumi ja Eesti Panga prognoose ja andmeid.

Ülevaade riigi eelarvepoliitikast

Makromajanduskeskkond koos riigi eelarvepoliitikaga mõjutavad kohaliku omavalitsuse eelarvepoliitikat, eelarvestrateegiat koostades on neist lähtunud. Eelarvestrateegia koostamisel on lähtunud riigi eelarvestrateegiast 2016-2019 ja rahandusministeeriumi kevadisest (2015) majandusprognoosist ning „Vihula valla arengukava aastani 2025“

2015. aasta maksukoormuseks kujuneb 32,9% SKPst. Sel aastal vähendab maksukoormust tulumaksu määra langetamine 20%le, maksuvaba tulu tõstmine 1 848 euroni aastas, pensionide täiendava maksuvaba tulu tõstmine 2 640 euroni aastas ja tööstuskindlustusmakse määra langetamine 2,4%-ni. Maksukoormust suurendab alkoholi ja maagaasi aktsiisi tõstmine ning erimärgistatud kütuse soodusaktsiisi kaotamine osades sektorites. Samuti jõustusid 2014. aasta lõpus ettevõtete kohustus esitada EMTA-le arvete andmed (KMD INF) ja ettevõtte sõiduauto sisendkäibemaksu mahaarvamise 50% piirang. Alates 2014. aastast lisandus maksukoormuse arvestusse saastekvootide müügitulu. Perioodil 2014–2017 on maksukoormust vähendava mõjuga kohustusliku kogumispensioni kõrgemad riigipoolsed sissemaksed omapoolsete maksetega jätkanuile. Aastatel 2016–2019 suurendavad maksukoormust peamiselt alkoholiaktsiisi tõstmine (2016–2018), maagaasi aktsiisi tõstmine (2016–2017) ja tubakaaktsiisi tõstmine (2016–2018). Kokkuvõttes kasvavad maksutulud aastatel 2016–2019 aastakeskmiselt pea samas tempos kui nominaalne SKP ja maksukoormus tõuseb 2019. aastaks 33,0%le SKPst.

Tulude ja kulude prognoos

Vihula valla kui kohaliku omavalitsuse üksuse peamisi ülesandeid on pakkuda elanikkonnale kvaliteetset avalikku teenust, rajada elanike vajadusi rahuldav taristu, tagada elamisväärne elukeskkond.

Selle saavutamiseks tuleb ellu viia arengukavas püstitatud eesmärgid läbi kavandatud tegevuste, kusjuures jälgitakse kolme omavahel seotud eelarvepoliitilisi eesmärki:

- konservatiivsus, tagamaks valla arenguks vajalike kokkulepitud tegevuskulude, rahaliste kohustuste ja investeringute rahaline kate,
- sihipärasus, kindlustamaks arengusuundade sihipärane rahastamine, s.h. projektipõhine rahastamine;
- finantsvõimekus, muutuvas majanduskeskkonnas säilitada valla finantsvõimekuse jätkusuutlikus ja eelarve tasakaal.

Sarnaselt teistele Eesti omavalitsustele on ka Vihula valla peamiseks tulullikaks laekumine üksikisiku tulumaksust. Kõige rohkem mõjutab tulude laekumist maksumaksjate arv, brutopalk ja tööhõive.

Tabel 1 Eelarvestrateegia 2016-2019 (Rahandusministeeriumi eelarvestrateegia vormid)

VIHULA VALLAVALITSUS	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	1 829 871	1 955 852	2 001 787	2 033 892	2 066 639	2 100 040
Maksutulud	1 456 663	1 558 911	1 605 241	1 637 346	1 670 093	1 703 494
sh tulumaks	1 216 743	1 330 086	1 369 989	1 397 389	1 425 337	1 453 843
sh maamaks	239 260	228 400	235 252	239 957	244 756	249 651
sh muud maksutulud	660	425				
Tulud kaupade ja teenuste müügist	95 511	122 360	122 360	122 360	122 360	122 360
Saadavad toetused tegevuskuludeks	269 649	264 814	264 419	264 419	264 419	264 419
sh tasandusfond	0	395				
sh toetusfond	129 859	142 177	142 177	142 177	142 177	142 177
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	139 790	122 242	122 242	122 242	122 242	122 242
Muud tegevustulud	8 048	9 767	9 767	9 767	9 767	9 767
Põhitegevuse kulud kokku	1 687 725	1 856 665	1 854 002	1 878 617	1 902 096	1 949 051
Antavad toetused tegevuskuludeks	59 013	117 621	50 000	50 000	50 000	50 000
Muud tegevuskulud	1 628 711	1 739 044	1 804 002	1 828 617	1 852 096	1 899 051
sh personalikulud	753 940	823 625	854 334	867 199	877 091	899 653
sh majandamiskulud	871 980	909 080	943 329	955 079	968 666	993 059
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud						
sh muud kulud	2 791	6 339	6 339	6 339	6 339	6 339
Põhitegevuse tulem	142 146	99 187	147 785	155 275	164 543	150 989

Investeeringistegevus kokku	-497 644	-213 765	-457 053	-195 277	-26 372	-20 856
Põhivara müük (+)	70 002	0				
Põhivara soetus (-)	-420 797	-414 361	-1 460 864	-739 800	-4 700	0
<i>sh projektide omaosalus</i>		-165 943	-433 908	-172 800	-4 700	0
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	212 299	248 448	1 026 956	567 000	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-17 137	-24 716				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-338 000	-16 000	-16 000	-16 000	-16 000	-16 000
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	0	20	20	20	20	20
Finantskulud (-)	-4 011	-7 156	-7 165	-6 497	-5 692	-4 876
Eelarve tulem	-355 498	-114 578	-309 268	-40 002	138 171	130 133
Finantseerimistegevus	371 124	109 116	294 328	96 104	-73 908	-73 908
Kohustuste võtmine (+)	405 000	152 906	350 000	170 000		
Kohustuste tasumine (-)	-33 876	-43 790	-55 672	-73 896	-73 908	-73 908
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	15 626	-5 462	-14 940	56 102	64 263	56 225
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	0	0				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	24 464	19 002	4 062	60 164	124 427	180 652
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	644 516	753 632	1 047 960	1 144 064	1 070 156	996 248
<i>sh kohustused, mis ei kajastu finantseerimistegevuses</i>						
<i>sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäär</i>	0	310 000	185 000	185 000		
Netovõlakoormus (eurodes)	620 053	734 630	1 043 898	1 083 900	945 729	815 596
Netovõlakoormus (%)	33,9%	37,6%	52,1%	53,3%	45,8%	38,8%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	1 097 922	1 483 511	1 386 072	1 405 335	1 239 983	1 260 024
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	75,8%	69,2%	69,1%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	477 870	748 881	342 174	321 435	294 254	444 428
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0

Tabel 2 Kulud valdkondade lõikes (Rahandusministeeriumi eelarvestrateegia vormid)

Põhitegevuse ja investeeringutegevuse kulud valdkonniti (COFOG)* (kõik "+" märgiga)	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	659 615	357 388	360 712	363 447	366 051	368 679
Põhitegevuse kulud	321 615	334 232	337 547	340 950	344 359	347 803
sh muude vahendite arvelt	321 615	334 232	337 547	340 950	344 359	347 803
Investeeringutegevuse kulud	338 000	23 156	23 165	22 497	21 692	20 876
sh saadud toetuste arvelt	70 002					
sh muude vahendite arvelt	267 998	23 156	23 165	22 497	21 692	20 876

03 Avalik kord ja julgeolek	16 477	19 208	19 208	19 208	19 208	19 208
Põhitegevuse kulud	16 477	19 208	19 208	19 208	19 208	19 208
sh muude vahendite arvelt	16 477	19 208	19 208	19 208	19 208	19 208
04 Majandus	572 782	522 174	1 178 311	179 964	183 825	181 621
Põhitegevuse kulud	176 555	172 088	173 611	175 164	179 125	181 621
sh saadud toetuste arvelt	137 712	95 939	95 939	95 939	95 939	95 939
sh muude vahendite arvelt	38 843	76 149	77 672	79 225	83 186	85 682
Investeeringustegevuse kulud	396 227	350 086	1 004 700	4 800	4 700	0
sh saadud toetuste arvelt	192 735	233 380	850 000			
sh muude vahendite arvelt	203 493	116 706	154 700	4 800	4 700	
05 Keskkonnakaitse	53 839	54 103	228 185	59 288	57 976	59 716
Põhitegevuse kulud	44 365	54 103	55 185	56 288	57 976	59 716
sh muude vahendite arvelt	44 365	54 103	55 185	56 288	57 976	59 716
Investeeringustegevuse kulud	9 474	0	173 000	3 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt			145 000			
sh muude vahendite arvelt	9 474		28 000	3 000		
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	174 401	251 071	375 743	192 651	194 577	196 523
Põhitegevuse kulud	158 589	208 855	190 743	192 651	194 577	196 523
sh saadud toetuste arvelt	9 520	20 000				
sh muude vahendite arvelt	149 069	188 855	190 743	192 651	194 577	196 523
Investeeringustegevuse kulud	15 812	42 216	185 000	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt	10 000					
sh muude vahendite arvelt	5 812	42 216	185 000			
07 Tervishoid	1 278	2 556	2 556	2 556	2 556	2 556
Põhitegevuse kulud	1 278	2 556	2 556	2 556	2 556	2 556
sh muude vahendite arvelt	1 278	2 556	2 556	2 556	2 556	2 556
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	187 258	206 328	244 863	223 198	194 120	196 061
Põhitegevuse kulud	166 826	188 411	189 295	191 198	194 120	196 061
sh muude vahendite arvelt	166 826	188 411	189 295	191 198	194 120	196 061
Investeeringustegevuse kulud	20 432	17 917	55 568	32 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt	5 000			17 000		
sh muude vahendite arvelt	15 432	17 917	55 568	15 000		
09 Haridus	734 484	803 551	823 626	1 493 831	800 360	833 658
Põhitegevuse kulud	734 484	774 693	781 030	793 831	800 360	833 658
sh saadud toetuste arvelt	128 774	140 962	140 962	140 962	140 962	140 962
sh muude vahendite arvelt	605 710	633 731	640 068	652 869	659 398	692 696
Investeeringustegevuse kulud	0	28 858	42 596	700 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt		15 068	31 956	550 000		
sh muude vahendite arvelt		13 790	10 640	150 000		
10 Sotsiaalne kaitse	67 535	102 519	104 827	106 771	109 815	111 905
Põhitegevuse kulud	67 535	102 519	104 827	106 771	109 815	111 905
sh saadud toetuste arvelt	4 906	5 294	5 294	5 294	5 294	5 294
sh muude vahendite arvelt	62 629	97 225	99 533	101 477	104 521	106 611
KOKKU	2 467 670	2 318 898	3 338 031	2 640 914	1 928 488	1 969 927
Põhitegevuse kulud	1 687 724	1 856 665	1 854 002	1 878 617	1 902 096	1 949 051
sh saadud toetuste arvelt	280 912	262 195	242 195	242 195	242 195	242 195
sh muude vahendite arvelt	1 406 812	1 594 470	1 611 807	1 636 422	1 659 901	1 706 856
Investeeringustegevuse kulud	779 945	462 233	1 484 029	762 297	26 392	20 876
sh saadud toetuste arvelt	277 737	248 448	1 026 956	567 000	0	0
sh muude vahendite arvelt	502 209	213 785	457 073	195 297	26 392	20 876

Investeerimis- ja finantseerimistegevus

Investeerimistegevuses on lähtunud järgmistest teguritest:

- Täiendavate investeeringuprojektide rahastamine eelarvestatakse rahastamisotsuse saamisel;
- tabelisse on toodud projektide omaosaluse summad.

Tabel 3 Investeeringute prognoos

Tegevus	maksumus	2015	selgitus	2016	2017	2018	2019
Kergliiklustee projekt	11 000	12 400	Projekteerimise eeldatav algus sügis 2015				
Kergliiklustee*	850 000		Projekteerimise eeldatav algus sügis 2015				
Kergliiklustee omaosalus (15%)*	150 000		Projekteerimise eeldatav algus sügis 2015	150 000			
Kinnistute munitsipaliseerimine	3 600	1 400	eraldus 3800 vastavalt GemGeo hinnapakkumisele	700	800	700	
Teede kinnistute moodust	21 000	9 000	eraldatud 5000 teemaade võõrandamine vastavalt 2004 vk otsusele	4 000	4 000	4 000	
Võsu Kooli katus	15 000	5 000	2015.aasta eelarves remont 5000				
Võsu Kooli Lasteaed	700 000		Puudub DP ja kindlus, mis edasi				
Võsu Kooli lasteaed omaosa (21%)			Puudub DP ja kindlus, mis edasi		150 000		
Võsu staadioni ehitamine**	37 596		Taotlus esitatakse EAS 2015 sügisvooru	5 640			
Vabaõhulava ehitusprojekt***	5 568		päevakorrast maas seoses investori ja huvi puudusega	5 568			
Vabaõhulava ehitamine***	32 000		päevakorrast maas seoses investori ja huvi puudusega		15 000		
Võsu ranna inventar, pingid, jalgpallivärvad*	6 000			3 000	3 000		
Valla Munitsipaalmaja	500 000						
Valla Munitsipaalmaja omafinantseering (20%)	100 000						
Võsu Kooli akende vahetus (omaosa)		4 500	Teostatud, omaosa 1700				
Võsu Kooli ventilatsioon (omaosa)	5 000		ei kajastu 2015 eelarves	5 000			
Vihula Lasteaia akende vahetus (omaosa)	12 000	12 000	eelarves planeeritud 12000				
Vihula küla ootepavilion	10 000	10 000	Teostatud				

Käsmu veeprojekt (garantii)	60 000		rahastamisotsuse ootel	60 000			
Võsupere veeprojekt (garantii)	125 000		rahastamisotsuse ootel	125 000			
Võsu prügila nõuetekohane sulgemine*	170 000		KKA seisukohal, et Võsu prügila ei ole nõuetekohaselt suletud. Summa võiks jääda 170 000 kanti. KIK seda enam ei toeta.	25 000			
Võsu rannaklubi fassaadi remont	50 000		Vallavalitsuse ettepanek	50 000			
KOKKU	2 863 764	54 300		433 908	172 800	4 700	

*-seotud EL rahadega

**-seotud põhivara müügiga

***-seotud investori huviga

Vihula Vallavalitusel on võetud neli laenu, millest 2015. aastal põhiosa tagasimakseid tehakse kahel laenul. 2016. aastast alustatakse tagasimakseid ka kolmandal laenul ning Keskkonnainvesteeringute Keskusest võetud laenu hakatakse tagasi maksma alates 2017ndast aastast. Laenu intressi summa arvutatakse vastavalt lepingus määratud protsendi ja Euribori alusel. Tabelis prognoositud intressi summa on ülevaate saamiseks arvestatud hetke seisuga (august 2015) määraga. 2015. aasta kohustuste võtmisesse on lisatud eelarves ja plaanis olev laenu võtmine 57 000 euro suuruses.

Tabel 2. Finantseeringute prognoos

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jääk 01.jaan seisuga						
s.h. SWEDBANK	273393	243294	213196	183098	153001	122904
s.h. SEB PANK	95000	91222	230074	204500	178926	153352
s.h. KIK	310000	310000	310000	310000	291776	273540
Kohustuste võtmine (laen) KIK 310000,- Pank 190506.-	405000	152906	350000	170000		
Tagasimaksed:						
SWEDBANK	30098	30098	30098	30098	30098	30098
PANK	3778	14054	25574	25574	25574	25574
KIK (laen) maksepuhkus kuni 31.12.2016	0	0	0	18224	18236	18236
Kohustuste tasumine	33876	44152	55672	73896	73908	73908
Intresside tasumine	4011	7979	7165	6497	5692	4876
Saldo aasta lõpuks:	644517	753271	1047599	1143703	1069795	995887